

Openbaar Ministerie moet terughoudend worden in communicatie rond mogelijke fraudezaken

Thomas Felix is advocaat bij De Roos & Pen.

Deze week werd het openbaar ministerie twee keer hard op de vingers getikt. Verdachten die het OM in persberichten had beticht van 'slinks frauderen' en van 'niet integer' handelen werden vorige week door de rechter vrijgesproken. Verder liet het OM KPMG een megaboete betalen voor een gedraging die volgens de rechter niet strafbaar was. Een van de persberichten is na de vrijspraak gerectificeerd.

De les die het OM uit deze gang van zaken moet trekken is dat het voortaan veel terughoudender dient te zijn in zijn communicatie- en vervolgingsbeleid om vergelijkbare miskleunen te voorkomen.

Strafrechtelijke onderzoeken hebben een enorme impact op de betrokkenen. Dat geldt des te meer wanneer het gaat om grote ondernemingen of mensen in een bijzondere positie. Dergelijke onderzoeken krijgen vaak veel media-aandacht en de enkele status van verdachte zorgt er al voor dat onherstelbare reputatieschade ontstaat. Niet voor niets worden dergelijke zaken binnen het OM als gevoelig aangemerkt en is de parketleiding (en soms zelfs de minister) betrokken bij belangrijke beslissingen.

ZORGVULDIGHEID

Verwacht mag worden dat het OM in gevoelige zaken uiterst zorgvuldig te werk gaat. Dat betekent ten eerste dat het OM zoveel mogelijk voorkomt dat het ten onrechte tot vervolging overgaat. En indien het tot vervolging overgaat zou het OM in de publiciteit juist steeds moeten benadrukken dat het vooralsnog slechts om een verdenking

FOTO: ISTOCK

gaat. In elk geval zal het zich nimmer beschuldigend of anderszins negatief moeten uitlaten over de verdachte. Op al die vlakken gaat het heel vaak mis. Deze week zelfs twee keer.

Allereerst in de megazaak Pluto. Vastgoedmagnaat Klaas Hummel zou bij de verkoop van evenementencomplex Go Planet in Enschede met valse taxatierapporten belasting hebben ontdoken. Vastgoedadviseur DTZ en diens taxateurs zouden hieraan

hebben meegewerkt door die taxatierapporten op te stellen. Het OM uitte deze beschuldigingen niet slechts in de rechtszaal, maar ook in een persbericht dat vlak voor de zitting werd uitgebracht. Het was een 'schijnconstructie', de belastingdienst was 'opgelicht' en Hummels ex-vrouw was een 'strovrouw'. Al deze beschuldigen bleken onterecht: alle verdachten werden vrijgesproken.

Ook in het megaonderzoek Zeeslag

heeft het OM zich vergalopperd. Het onderzoek richtte zich onder meer op KPMG en enkele van zijn bestuursleden. Bij de bouw van het nieuwe hoofdkantoor zou de accountantsreus hebben gefraudeerd. Ook hier uitte het OM de beschuldigingen niet enkel binnen de muren van de zittingszaal. In het persbericht van het OM staat dat de KPMG-topmensen betrokken waren bij 'belastingfraude' en dat sprake was van een 'valse overeenkomst'. De rechter oordeelde daarentegen dat er helemaal geen sprake was belastingfraude. De bestuurders kwamen met de schrik vrij.

EXTRA PIJNLIJK

Voor KPMG zelf is dat helaas anders en dat maakt de kwestie extra pijnlijk. Het OM was ervan overtuigd dat belastingfraude was gepleegd en bood KPMG een transactie aan. KPMG betaalde de gevraagde €8 miljoen om zichzelf een lang strafproces te besparen. Achteraf gezien had het OM deze transactie nooit moeten aanbieden en de zaak moeten seponeren. Een zorgvuldig handelend OM had KPMG dit megabedrag dus bespaard.

Dit zijn voorbeelden van deze week. Op de website van het OM staat echter een lijst persberichten waarin vergelijkbare zware beschuldigingen zijn opgenomen, ook over zaken waarin later vrijspraak is gevolgd. Het probleem is dat de lezer niet ziet in welke zaken dat het geval was: van de vrijspraak wordt op de website dan weer geen melding van gemaakt. Van rectificatie wilde het OM tot voor kort kennelijk niets weten. In de zaak tegen DTZ en Hummel is dat anders. Hoewel de beschuldigingen nog altijd op de website van het OM staan, is daar gisteren (10 april) aan toegevoegd dat de verdachten zijn vrijgesproken en dat het OM in die uitspraak berust.

Het is te hopen dat het niet bij die enkele rectificatie blijft. Het is namelijk hoog tijd voor een grondige zelfreflectie. Het OM heeft een grote verantwoordelijkheid, óók – of misschien wel juist – tegenover de verdachten die zij vervolgd. Zeker in dergelijke gevoelige zaken past het OM grote terughoudend en (inmiddels) bescheidenheid. Dat geldt zowel voor de berichtgeving als voor het transactie- en vervolgingsbeleid. Een misrekening kan de verdachte nu eenmaal duur komen te staan.

Verdachten die in persberichten waren beticht van 'slinks frauderen' zijn vorige week vrijgesproken